

Dr. Deniz OKUYUCU

ANONİM ŞİRKETİN SOSYAL SORUMLULUĞU

onikilevha
KURUMSAL SORUMLULUK VE SOSTENİBİLİTE

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XI
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM KURUMSAL SOSYAL SORUMLULUK

1.1. Kavram	7
1.2. Kökeni ve Tarihsel Gelişimi.....	17
1.2.1. Erken Dönem.....	18
1.2.2. Sanayi Dönemi.....	20
1.2.3. Modern Dönem.....	24
1.2.3.1. Sahiplik ve Kontrolün Ayrılışı Fenomeni ve Berle-Dodd Tartışması	24
1.2.3.2. Radikal Kurumsal Sosyal Sorumluluğun Yükselişi.....	30
1.2.3.3. Kurumsal Sosyal Sorumluluğun Dönüşümü.....	33
1.2.3.4. Çağdaş Kurumsal Sosyal Sorumluluğun Ortaya Çıkışı	36
1.2.3.5. Çağdaş Kurumsal Sosyal Sorumluluğun Değerlendirilmesi ve Eleştirisi.....	39
1.3. Türkiye’de Kurumsal Sosyal Sorumluluk Kavramının Gelişimi.....	43
1.4. Kurumsal Sosyal Sorumluluk ve İlişkili Kavramlar.....	58
1.4.1. Sürdürülebilirlik	59
1.4.2. Kurumsal Vatandaşlık.....	59
1.4.3. Üçlü Bilanço	60
1.4.4. İş Etiği	61
1.4.5. Sosyal Girişim	62
1.4.6. Kurumsal Yönetim ve Kurumsal Sosyal Sorumluluk.....	66

İKİNCİ BÖLÜM

KURUMSAL SOSYAL SORUMLULUK

UYGULAMALARI

2.1. Genel Olarak.....	73
2.2. Kurumsal Sosyal Sorumluluk Raporlaması.....	73
2.2.1. Kavram ve Teoriler.....	73
2.2.2. Gelişimi	84
2.2.3. Uluslararası Raporlama Girişimleri ve Çerçevesi	92
2.2.3.1. Küresel Raporlama Girişimi	92
2.2.3.2. Uluslararası Standartlar Örgütü.....	94
2.2.3.3. UN Global Compact.....	95
2.2.3.4. OECD Çok Uluslu Şirketler Rehberi	98
2.2.3.5. Sürdürülebilirlik Muhasebesi Standartları Kurulu.....	99
2.2.3.6. İklimle İlişkili Finansal Beyanlar Görev Grubu	100
2.2.3.7. Karbon Saydamlık Projesi (CDP).....	101
2.2.3.8. GHG Protokolü.....	102
2.2.3.9. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları ve İş Dünyasına İlişkin Rehber İlkeler	103
2.2.3.10. Rio+20	104
2.2.3.11. Mali Bilgiler Dışındaki Bilgilerin Kamuoyu ile Paylaşılmasına İlişkin AB Direktifi	106
2.2.3.12. Çokuluslu Şirketler ve Sosyal Politika İle İlgili İlkeler Üçlü Bildirgesi.....	108
2.2.3.13. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri	109
2.2.4. Yeni ve Gelişen Trend: Entegre Raporlama.....	111
2.2.5. Raporlamaya İlişkin Global Gelişme ve Trendler.....	120
2.2.6. Raporlamaya İlişkin Başlıca Hukuki Düzenleme Örnekleri...	124
2.2.7. Kurumsal Sosyal Sorumluluk Raporlarının Doğrulanması....	131
2.2.8. Kurumsal Sosyal Sorumluluk Raporlarından Doğan Sorumluluk.....	137
2.2.9. Raporlamaya Yönelik Eleştiriler ve Değerlendirme	138

2.3. Sosyal Sorumlu Yatırım	153
2.3.1. Kavram ve Gelişimi.....	153
2.3.2. Yaklaşımlar	157
2.3.3. Sosyal Sorumlu Yatırım ve Şirketin Performansı	159
2.3.4. Sürdürülebilirlik Endeksleri.....	161
2.4. Türkiye Uygulaması.....	162
2.4.1. Raporlamaya İlişkin İç Mevzuat Düzenlemeleri.....	163
2.4.2. Türkiye'deki Raporlama Uygulamasına İlişkin Çalışmalar	166
2.4.3. Entegre Raporlama	170
2.4.4. Sosyal Sorumlu Yatırım.....	171
2.4.4.1. Borsa İstanbul (BİST) Sürdürülebilirlik Endeksi.....	172
2.5. Sosyal Sorumluluk Uygulamalarının Değerlendirilmesi	177

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ŞİRKETLER HUKUKU VE KURUMSAL SOSYAL SORUMLULUK

3.1. Dönüştürücü Bir Güç Olarak Şirketler Hukuku.....	185
3.2. Hukuki Bir Kavram Olarak Kurumsal Sosyal Sorumluluğun Normatif Temelleri	187
3.2.1. Giriş.....	187
3.2.2. Şirketler Hukuku Çerçevesinde Kurumsal Sosyal Sorumluluğa İlişkin Hukuki Tartışmalar ile Dodd-Berle Tartışması ve Ardıllarına Genel Bir Bakış.....	188
3.2.3. Şirketin Doğası ve Sosyal Bir Kurum Olarak Şirket	211
3.2.3.1. Şirketin Doğası.....	211
3.2.3.2. Sosyal Bir Kurum Olarak Şirket	223
3.2.4. Şirketlerin Yarattığı Sosyal Maliyetler ve Dışsalıklar.....	227
3.3. Dünyadan Hukuki Düzenleme Örnekleri.....	234
3.3.1. Amerika Birleşik Devletleri	235
3.3.1.1. Şirket Gücünü Düzenleyen Yasal Düzenlemelerin Sınıflandırılması.....	238

3.3.1.2. Eyalet Düzeyinde Şirketler Hukuku Düzenlemeleri .	238
3.3.2. İngiltere	242
3.3.3. Hindistan	258
3.3.3.1. Düzenlemenin Değerlendirilmesi.....	264
3.3.4. Moryus.....	281
3.3.5. Kanada.....	290
3.3.6. Kıta Avrupası	292
3.3.6.1. Almanya.....	293
3.3.6.2. İsviçre.....	294
3.3.6.3. Fransa.....	297
3.3.7. Çin.....	297
3.3.8. Güney Afrika	298
3.4. Hâlihazırdaki Yasal Çerçeve de Türk Şirketler Hukukunda Kurumsal Sosyal Sorumluluk	299
3.4.1. Genel Olarak	299
3.4.2. Türk Şirketler Hukukundaki İlgili Temel Düzenlemelerin İncelenmesi.....	304
3.4.2.1. Şirketin Amacı.....	305
3.4.2.2. Yöneticilerin Sorumlulukları ve Şirket Menfaati Kavramı	309
3.4.2.3. Yönetim Kurulunun Şirketi Sosyal Sorumlu Bir Şirket Olarak Yönetmesinin Önündeki Engeller.....	317
3.4.2.3.0.1. Batıl Kararlar Düzenlemesi.....	317
3.4.2.3.0.2. Genel Kurulun Yönetim Kurulunu Ataması, Görevden Alması ve İbrası ile Pay Sahibinin TTK Uyarınca Konumu.....	321
3.4.2.3.0.3. Yöneticilerin Hukuki Sorumluluğu.....	323
3.4.3. Yardım Sandıkları ve Bağış.....	327
3.4.4. Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kurumsal Yönetim İlkeleri	338
3.4.5. Değerlendirme	342
3.5. Hukuki Modele Meydan Okuma.....	344

3.5.1. Giriş.....	344
3.5.2. Yeni Prensipler, Yeni Kurallar ve İlerici İhtimaller	346
3.5.2.1. Nasıl Bir Sosyal Sorumluluk?.....	346
3.5.2.2. Nasıl Düzenlenmeli?.....	348
3.5.2.3. Öneriler	349
3.5.2.3.1. Özen ve Sadakat Yükümlülüğünün Kapsamının Genişletilmesi	350
3.5.2.3.2. Madde 369 Bildirimi.....	358
3.5.2.3.3. İçeriye Bilgi Akışının Geliştirilmesi ve Zorunlu Danışma	360
3.5.2.3.4. Şirket Menfaati Kavramı Ekseninde Kâr Elde Etme Amacının Yumuşatılması	362
3.5.2.3.5. Diğer Menfaat Sahiplerinin Konumlarının Güçlendirilmesi ve Pay Sahiplerinin Güçlerinin Azaltılması	366
3.5.2.3.6. Yönetim Kurulunun Yapısının Değiştirilmesine İlişkin Öneriler.....	369
3.5.2.3.6.1. Birinci Model.....	369
3.5.2.3.6.2. İkinci Model.....	373
3.5.2.3.6.2.1. İşçi Katılımı.....	378
3.5.3. Değerlendirme	381
SONUÇ	391
KAYNAKÇA.....	395